

Een bom onder onze vooruitgang

In Nederland staat een ingrijpende ethische keuze op het spel: volgen we de belofte om dierenwensen te respecteren, of schuiven we dierlijke belangen aan de kant voor kortetermijnwinst? Minister Wiersma wil belangrijke maatregelen terugdraaien die varkens nú al meer bewegingsvrijheid, sociale interactie en een leven zonder pijnlijke ingrepen beloven. Dat is niet alleen moreel onverdedigbaar, het legt ook een bom onder alle vooruitgang die we de afgelopen jaren boeken op het gebied van dierenwelzijn.

Het misverstand van minister Wiersma

De minister suggereert dat de veehouderijsector zelf mag bepalen wat 'dierwaardig' is, maar dat is een doodlopende weg. Vrijwillige codes leveren zelden verandering op als er geen afdwingbare normen bestaan. Zonder wettelijke kaders blijft het lijden van varkens onzichtbaar voor consumenten en politiek, en worden de allerlaagste gemeenschappelijke delers de maatstaf. Het is alsof je een fabriek voor schadelijke chemicaliën vraagt zelf hun veiligheidsvoorschriften te bedenken.

De ethiek van het lijden: geen compromis

Wetenschappers en filosofen zijn het erover eens dat het verminderen van lijden de enige maatstaf is voor ethisch handelen. Pijn en angst kennen geen standaarden per soort of per bedrijf, ze treffen elk individu even hard. Varkens ervaren verwarring en stress wanneer ze niet kunnen wroeten, geen nestmateriaal hebben of dagenlang in kraamkooien opgepropt zitten. Daar is geen 'bedrijfsmatige afweging' tegen bestand; economische gewin mag nóóit zwaarder wegen dan onmiskenbaar bewust lijden.

De gedragsbehoeften van varkens

Varkens zijn van nature nieuwsgierige en groepsgerichte dieren.

- Ze leggen kilometers af om wortels, insecten en modder te ontdekken.
- Ze vormen matriarchale groepen waarin beschutting voor biggen en contact met de moeder essentieel zijn.
- Ze vertonen stressgedrag zodra staarten worden afgebrand of wanneer ze niet samen kunnen wroeten en spelen.

Om aan deze basisbehoeften te voldoen zijn stevige regels nodig: groepshuisvesting met verrijking, uitfasering van staartcouperen, een verbod op kraamkooien en ruimte voor natuurlijke uitingsvormen.

Het onhoudbare argument van economische belangen

Hoeveel winst is moreel verantwoord ten koste van een leven vol onnodig lijden? Zolang de veehouderij alleen gestoeld is op prijsdruk en bulkproductie, blijft dierenleed de onzichtbare tol. Een robuuste wetgeving dwingt producenten en marktpartijen om te investeren in welzijn: ruimere hokken, biologisch afbreekbaar wroetstrooisel, betere ventilatie en stressvrije transportcondities. Deze investeringen renderen niet alleen in gelukkiger dieren, maar ook in een stabielere keten, een sterker imago en minder maatschappelijke weerstand.

Juridische borging vs. vrijwilligheid

Vrijwillige afspraken en convenanten zijn welkom, maar ze bestaan naast wettelijke verplichtingen, niet in plaats daarvan. Alleen een AMvB met harde deadlines voor de afschaffing van staartcouperen, kraamkooien en mechanische ingrepen garandeert dat elke veehouder de omslag maakt. Zonder sancties of verplichte handhaving blijven de minst duurzame praktijken bestaan als heling in de marge.

Onze gedeelde verantwoordelijkheid

Stel je voor dat je een biggetje bent, geboren in een krappe kraamkooi, afgesneden van moeders warmte en van jongs af aan traumatische ingrepen ondergaat zonder pijnstilling. Hoe anders ziet de wereld eruit als je welkom bent in een ruime groepsstal, zelf een hol kunt bouwen, rondsnuffelen en in troost bij je moeder kunt kruipen? Dit verschil maken we vandaag, of we accepteren dat het lijden van miljarden varkens onbestraft doorgaat.

Dierenwelzijn is geen bijzaak, maar het hart van een fatsoenlijke samenleving.